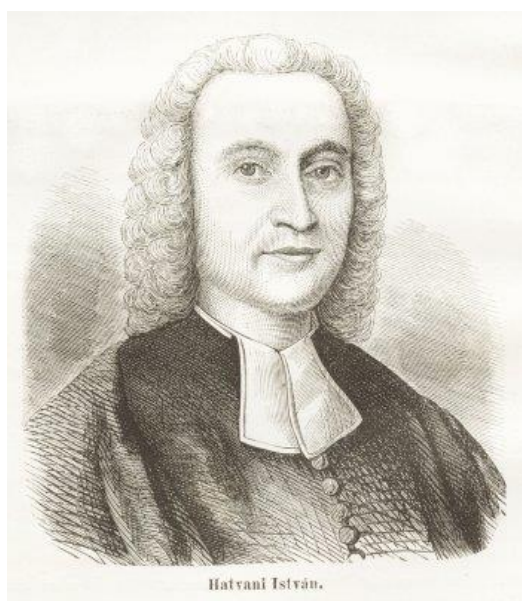

Debreceni Egyetem
Hatvani István Szakkollégium

2024. évi Őszi Tudományos Hallgatói Konferencia

Programfüzet

2024. december 6. (péntek)
Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2024. december 6. péntek

- 8:30 Regisztráció (Földszint)
- 9:00 Megnyitó (Bognár Rezső Terem, Földszint)
- Prof. Dr. Pintér Ákos
a Hatvani István Szakkollégium igazgatója
 - Berecz Gábor
a Hatvani István Szakkollégium Hallgatói Önkormányzatának elnöke
- 9:15 Plenáris előadás (Bognár Rezső Terem, Földszint)
- Prof. Dr. Bartha Elek egyetemi tanár, rektorhelyettes:
A karácsonyi ünnepkör a szokáshagyományban
- 9:45 Biológiai tudományok és Kémiatudományi szekció
(Klub Terem, Földszint)
- 9:45 Néprajztudományi szekció
(Berényi Dénes Terem, Földszint)
- 9:45 Történettudományi szekció
(Tanácsterem, Földszint)
- 9:45 Földrajztudományi és Közgazdaságtudományi szekció
(Csokonai Terem, I. emelet)
- 9:45 Neveléstudományi, Szociológia és Pszichológia szekció
(Holló László Terem, I. emelet)
- 12:30 Ebéd
(I. emeleti körfolyosó)
- 13:30 Angol irodalomtudományi és kultúratudományi szekció
(Berényi Dénes Terem, Földszint)
- 13:30 Matematika, Informatika és Műszaki tudományok szekció
(Csokonai Terem, I. emelet)

9:45 Biológiai tudományok és Kémiatudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Szemán-Nagy Gábor György

Bíró Tímea Ingrid (III. Biomérnök BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az ursodezoxikólsav hatásainak vizsgálata hasnyálmirigy daganatban **Témavezető: Dr. Mikó Edit**

A hasnyálmirigyrák az egyik legrosszindulatúbb betegség, melyet agresszivitása, a gyakori metasztázisra való hajlama és kiújulási képessége miatt különösen nehéz kezelni. A bél mikrobiomja egy sokszínű mikroorganizmus közösség, amely szimbiózisban él az emberi testtel, és számos módon hatással van annak egészségére. A mikrobiom és a szervezet közötti kommunikáció fő közvetítői a baktériumok által termelt metabolitok melyek véráramba kerülve képesek befolyásolni tumorsejtek viselkedését. Az ursodezoxikólsav (UDCA) egy másodlagos epesav. Normál humán szérumban mért koncentrációban alkalmazva egy sokoldalú antineoplasztikus folyamatot indít el a hasnyálmirigy adenokarcinóma sejtekben. Kimutattuk, hogy az UDCA csökkenti a daganatsejtek proliferációját, gátolja az epiteliális-mezenchimális tranzíció folyamatát és oxidatív stresszt indukál. Továbbá vizsgáltuk, hogy az UDCA hogyan befolyásolja a hasnyálmirigy daganat kezelésében alkalmazott kemoterápiás szerek hatékonyságát. Eredményeink azt mutatják, hogy az UDCA nem volt hatással a terápiás szerek kinetikai tulajdonságaira, nem befolyásolta a szerek daganatsejtek proliferációjára gyakorolt hatását.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-1 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Szilágyi Regina Krisztina (I. Molekuláris biológia MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Wnt/ β -katenin útvonal vizsgálata az ivaros és ivartalan hidrák fejregenerációjában

Témavezető: Dr. Tökölyi Jácint

Előadásom során a Wnt/ β -katenin útvonal genetikai szabályozásának vizsgálatát mutatom be az ivaros és ivartalan hidrák fejregenerációjával kapcsolatban. Kutatásom során elsősorban a regeneráció és az ivarosodás összefüggését vizsgáltam. A kísérlet során megvizsgáltam az ivartalan egyedeken az Alsterpaullone (ALP) hatását, hogy hogyan hat a regenerációra, illetve több kezelési csoportra osztva kiválasztottam a leghatásosabb kezelési időtartamot. A legsikeresebb kezelési időt figyelembe véve, a kezelést ivaros egyedeken is elvégeztem, hogy jobban megérthessük, a hidrák regenerációs és ivarosodási folyamatait és hogy ez valóban a Wnt/ β -katenin útvonalon szabályozódik-e vagy sem. Végezetül prezentálom a kísérleteim eredményeit.

Sipos Brigitta (II. Hidrobiológus MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A fehér tündérrózsa (Nymphaea alba L.) előfordulását meghatározó környezeti változók vizsgálata a Tisza-tavon

Témavezető: Dr. Berta Csaba

A klimatikus viszonyok megváltozása jelentős hatást gyakorol a vízínövényekre, amely akár egyes fajok eltűnésével is járhat. A fehér tündérrózsa is egy meghatározó makrofita fajunk, mely fontos szerepet tölt be a vízi ökoszisztémák életében, illetve jelenléte vagy épp hiánya reflektál a víztest állapotára. A Tisza-tó létrehozását követő években jelentős állományokról számoltak be Tiszavalki-medence IX-es öblítőcsatornájában, napjainkban azonban drasztikus csökkenés figyelhető meg. A kutatás során arra a kérdésre keressük a választ, hogy visszaszorulásuk hátterében milyen környezeti változók állhatnak. A vizsgálat során

meghatározásra kerültek a növényfoltok alól vett üledékminták szerves anyag és kalcium-karbonát tartalma, valamint a szervesetlen növényi tápanyagmutatók is.

**Kozák Milán (III. Biológia BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
Egy alföldi kis vízfolyás (a Tóció) vízpótlásának hatásai**

Témavezető: Dr. Somlyai Imre

Az előadásom egy Alföldi kisvízfolyásra-a Tócióra-fókuszál. Debrecenre és a környező területekre jelentős hatással volt, de a csapadék mennyiségi és éves eloszlásának változása következtében időszakossá vált. Az elmúlt egy évben a térségben vízpótlás zajlik. Az előadásom célja bemutatni milyen hatással van a Tóció felső szakaszára a víz utánpótlás. Mennyire térnek el a vízkémiai háttérváltozók az Alföldre jellemző kisvízfolyásoktól figyelembe véve, hogy a vízpótlás a Tiszából történik. Milyen antropogén hatások érik és ezek hol jelentkeznek.

**Ecsédi Bertold (I. Vegyész MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
Poliimid aerogélek hidratációs mechanizmusának vizsgálata**

Témavezető: Dr. Kalmár József

Az aerogélek kis sűrűségű szilárd anyagok, melyek nagy porozitással és fajlagos felülettel rendelkeznek, mindemellett kitűnő elektromos- és hőszigetelő anyagok. Jelen előadásban két eltérő mechanikai tulajdonságokkal rendelkező, poliimid alapú aerogél hidratációja kerül bemutatásra, melyek közül az egyik rigid, a másik flexibilis sajátságot mutat. Mindkét aerogél térhálósított polimerláncokból épül fel, melyek nehezen definiálható pórusgeometriát alakítanak ki. A pórusok főként a mezopórusos mérettartományba esnek ($d_{pórus} = 2 - 50$ nm). Az NMR relaxometriás vizsgálatok során három különböző kémiai környezetben található víz-tartományt különítettünk el mindkét esetben. A kisebb relaxációs időekkel rendelkező domének a polimerszálakhoz közvetlenül kötődő, ezeket részben feloldó víz jelenlétet jelzik, a harmadik domént pedig a pórusokat kitöltő tömbfázisszerű víz adja. NMR spektroszkópiás mérések alapján összességében elmondható, hogy a morfológia nem változik jelentősen hidratáció hatására.

9:45 Néprajztudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Kavecsánszki Máté

Kádár Anna Katalin (I. Néprajz MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Dédapáink mind görögkeleti szerb vallásúak voltak"

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

Kutatásom témája a 20. századeleji Máramaros vármegyei görögkatolikusról ortodox hitre térő lipcsei ruszinok története. Az áttérések 1902-ben Izán kezdődtek és az 1910-es évek elején Lipcsén folytatódtak. Előadásomban a történeti antropológia és a társadalomnéprajz módszertanát alkalmazva arra a kérdésre keresem a választ, hogy az „igazi vallásra” való (vissza)térésben milyen szerepet játszott Szimulig Ivan Ivanu és Vakaró Stefán. A fennmaradt peranyagok segítik megérteni, hogy milyen tényezők motiválták őket az ortodox hitre térésben és az „igazi vallásra” térítésben. Továbbá a tanúvallomási jegyzőkönyvekből az is kiderül, hogy az Iza folyó partján fekvő Lipcse és Iza falvak lakosai között rokoni kapcsolat állt fenn, amelynek a jelentőségét az előadásomban szintén vizsgálom.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Homovics Panna (III. Néprajz BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Kívánom, hogy levelem egészségben találjon..." - két debreceni fiatal levelezése 1965-1967 között

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

Jelenlegi előadásom témáját a szakdolgozati kutatásom adja, ennek keretében egy az 1965-1967 között íródott levélgyűjteményt vizsgálom. A levelezés apropóját a sorkatonai szolgálat adta, aminek következtében a szerzőként megjelölendő debreceni fiatal pár – akik ekkor még nem léptek házasságra – férfi tagja 2 évig Budapesten tartózkodott. Ezt az időszakot öleli fel a levelezés. Előadásom elsősorban a szövegek tartalmi és formai vizsgálatára fókuszál, mindamelllett, hogy a levélírók családi- és ezáltal társadalmi hátterének bemutatása is helyet kap benne. Lényegesnek tartom továbbá megemlíteni a kutatás további irányát is: a személy hiányának vizsgálatát a levelek szövegén keresztül.

Kutasi Imre (Néprajz, doktorvárományos, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Zsáka mezőgazdasága a rendszerváltás után

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

A rendszerváltást követően lezajlott privatizáció majd az Európai Unió csatlakozás eredményeképpen a magyar agrárium gyökeresen átalakult. A termelőszövetkezetek felbomlását után létrejött kisüzemeknek számtalan nehézséggel találták szembe magukat. Majd az uniós csatlakozás miatt bekövetkezett megváltozott körülményekhez is alkalmazkodniuk kellett. Előadásom célja a sajtóforrások és a készített interjúk segítségével a folyamat bemutatása egy bihari falu Zsáka esetpéldáján keresztül. Kitérve a falu földbirtokszerkezetének átalakulására és a kisüzemek megküzdési stratégiájára.

Vadász Márton (III. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Társadalmi folyamatok Zsákán a rendszerváltás után - egy kortárs néprajzi terepkutatás tanulságai

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

A rendszerváltás jelentős társadalmi és gazdasági változásokat indított el, melyek napjainkig meghatározó jelentőséggel bírnak szinte minden közösség életében. Ezeknek a változásoknak a lokális vizsgálata segíthet megérteni egy-egy adott település jelenlegi helyzetét, a kortárs társadalmi folyamatok okait, jellemzőit. Az időbeli közelség és a folyamatok aktualitása, lezáratlansága azonban nehezíti is a kutatást, hiszen sok esetben velünk élő társadalmi problémákkal, válsághelyzetekkel, közösségfolyamatokkal kell szembenézni, így sok falumonográfia nem, vagy csak nagy vonalakban érinti ezt a korszakot. Zsáka 2024-ben megjelenő monográfiája nem követi ezt a trendet, két fejezetben is vizsgálja a rendszerváltozás utáni folyamatokat. Előadásomban bemutatom a Zsákán végzett terepmunka fontosabb jellemzőit, illetve főbb vonalaiban vázolom a kutatás alapján kirajzolódó, a településre jellemző 1989 utáni társadalmi – gazdasági változásokat.

Papp Bernadett Kitti (I. Néprajz MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Csorna környékének hímzőkultúrájára vonatkozó elméletek

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Előadásomban a szakdolgozati kutatásomnak csupán egy részét mutatom be. A csornai menyecskekendők vizsgálata során sokféle szempont merült fel, ezek egyike volt, hogy milyen folyamatok alakították ki a napjainkban fellelhető darabokat. Előadásomban vázolom, milyen eltérő elméletek lelhetők fel arról, hogyan is alakult ki, majd változott Csorna, illetve környékének hímzőkultúrája. Megvizsgálom továbbá azt is, hogy a különböző kutatók miként vélekedtek a kérdésről, majd arra is kitérek, mely elméleteknek milyen történeti alapjai

vannak. Ezt követően saját gyűjtött anyagom alapján vázoló fel, milyen eredményekre jutottam kutatásaim során.

Adamczyk Katalin (IV. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem): A fogantatáshoz, a várandóssághoz és a születéshez kapcsolódó szokások és hiedelmek a Beregvidéken

Témavezető: Prof. Dr. Bartha Elek

Bálint Sándor fogalmazza meg, hogy: „Az emberi lét, a családi lét három nagy szüksége a születés, házasság, halál.” A Beregvidék általam vizsgált- felekezetiileg nem homogén, nagyrészt görögkatolikus, református és pravoszláv vallású- településein máig ragaszkodnak a „családi lét három nagy szükségéhez”, s míg az anyaországban sok esetben már nem tartják fontosnak a szülők, hogy templomban kereszteljék meg a gyermeküket, Kárpátján mindez elképzelhetetlen. Nem volt ez másképp azokban az időkben sem, amikor az egyház mintegy negyven évig „tetszhalotti állapotban volt”, hiszen az ateista szellemiség idején is megkereszteltek minden gyermeket, megeskettek minden jegyespárt és egyházi szertartással temették el a halottakat (bár sok esetben mindez a legnagyobb titokban történt). A fogantatás és a születés az emberi élet kezdete, az ehhez kapcsolódó hagyományok alkotják az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományok első nagy csoportját. Mivel ez a szokáskör tartalmilag összetett, egyaránt megközelíthető a népi gyógyászat, a néphit, a vallási néprajz és a társadalomnéprajz szemszögéből is. Tanulmányom célja a fogantatáshoz, várandóssághoz és a születéshez kapcsolódó beregvidéki hiedelem- és szokásrendszer leírása és rendszerezése. Gyűjtőmunkám során számos Beregvidéken készített mélyinterjú és kérdőív támasztja alá, hogy ezek a szokások és hiedelmek máig egyaránt elevenen élnek nemcsak a közösség tudatában és mindennapi gyakorlatában is.

Juhász-Barna Anita (IV. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A paraszti társadalmat ért traumák és következményei Hajdúnánás példáján

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

A második világháborút követően kialakult eszmerendszer, a szocializmus az élet minden területén változásokat eredményezett. A társadalmi berendezkedés átforgmálódásával a parasztság, mint társadalmi kategória és önellátó gazdasági struktúra ellehetetlenítése és eltűnése zajlott. A magyar társadalom egyes csoportjainak a mentalitásában a második világháború után meghatározó szerephez jutottak a traumák. Az előadás célja a kulturális trauma fogalmának értelmezése, valamint rávetítése a vizsgált időszak generációját ért társadalmi változásokra, törésekre a kutatás során készített interjúk beemelésével. Az előadásban továbbá a traumatizmusok hatására megváltozott életkörülmények, az átstrukturálódó társadalom- és foglalkozásszerkezet, valamint a paraszttalanodás folyamatai kerülnek felvázolásra.

9:45 Történettudományi szekció

Levezető elnök: Árvai Tünde Violetta

Fülöp Ádám Zoltán (II. Történelem MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A kelta harcosokról megjelenő toposzok a római, görög és ír forrásokban

Témavezetők: Kapi Péter - Dr. Tóth Orsolya

Az előadásomban azt vizsgálom, hogy milyen toposzok maradtak fenn a kelta harcosokról az ókori római – görög és ír forrásokban. Előadásomhoz a számomra releváns római és görög történetírók műveit használtam fel, mint Polübiosz, Iulius Caesar, Titus Líviusz, Sztrabón és

Caius Cornelius Tacitus munkáit. Az ír forrásaimat eposzok adják, mint Táin Bó Cúailnge és Lady Augusta Gregory által összegyűjtött ír történetek. A források mellett felhasználtam több szakirodalmat is, többek között Nora Chadwick, James MacKillop és Proinsias MacCana munkáit. Előadásomban a forrásokban megjelenő toposzokat vizsgálom meg, a szakirodalmak segítségével, hogy azok mennyire tekinthetők helytállóknak.

Vanyó Márk Miklós (III. Történelem BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Zsidó szimbólumok, és azok előfordulása és elterjedtsége a miskolci izraelita temetőben

Témavezető: Heller Zsolt

Előadásomban be fogok mutatni egyes zsidó szimbólumokat, majd ismertetem, melyek és milyen gyakorisággal találhatók meg Miskolc izraelita temetőiben (avasi, hejőcsabai, Róna utcai), illetve melyek nem, és ennek mi az oka. Alapfeltételezésem az volt, hogy a zsidó szimbólumok nagy része megtalálható lesz a sírköveken, mivel többszáz éves temetőkről van szó, illetve a zsidóság különböző irányzataihoz tartoznak ezek. Kutatásomban a mintavételes módszert használtam, azaz egy temetőben kijelöltem több parcellát (melyekben valószínűsíthetőleg megtalálhatóak különféle szimbólumok), melyeket megvizsgáltam, és ezek eredményeit összesítettem. Természetesen így nem lehet teljesen pontos képet kapni, azonban egy általános konklúzió levonható. Segítségemre volt a kutatásban Ráckövesi Péter is - aki az avasi zsidótemető főgondnoka -, így az ő ismeretei segítettek abban, hogy a kutatás pontosabb lehessen.

Birkés László (IV. Informatikatanár-Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Selmezbányai diákhagyományok megélése 1945-1989 között

Témavezető: Dr. Szilágyi Zsolt

Kutatásom célja egy selmezbányai diákhagyományörző esemény hitelességének alátámasztása, Székesfehérvárra lokalizálva, a geodéta szakma oktatására és intézményére fókuszálva. A kutatás három fő pillérre épül. Elsőként, személyes interjúkat készítettem olyan egyénekkkel, akik részt vettek szakestélyeken, és emlékeik hozzájárulhatnak az esemény részleteinek pontos rekonstrukciójához. Ezek az interjúk elsődleges forrásként szolgálnak az esemény atmoszférájára, résztvevőire és történeti kontextusára vonatkozóan. Különösen értékesek a régebbi generációk tapasztalatai a hagyományok továbbadásának szempontjából. Másodsorban különféle tárgyi források felkutatására koncentráltam, melyek az esemény hitelességét hivatottak alátámasztani. A kutatás során nem csupán hagyományos interjúkat készítettem, hanem életútinterjúkat is folytattam, melyek során az interjúalanyok teljes élettörténetüket és tapasztalataikat osztották meg. Az életútinterjú célja nemcsak az adott eseményre vagy időszakra vonatkozó emlékek gyűjtése, hanem az interjúalany teljes élettapasztalatainak megőrzése is. Az életútinterjúk során készült hangfelvételek mellett a beszélgetéseket szöveges formában is dokumentáltam, hogy ezek az anyagok könnyen hozzáférhetők legyenek. E felvételeket az Oral History Archivumnak (OHA) kívánom felajánlani, ahol archiválásuk révén a jövő társadalomtörténeti kutatásaihoz is hozzájárulhatnak, különösen azok számára, akik a 20. század társadalmi és kulturális jelenségeit vizsgálják.

Molnár Dániel (IV. Jogász, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az eltagadott testvériség. A közvetítő jogtörténetírás elméleti tézisei és célkitűzései

Témavezető: Dr. Balogh Judit

Mi a jogtörténetírás feladata, célja? Milyen szerepet szánunk e diszciplínának a társadalomtudományok, szűkebben a jogtudományok körében? Meggyőződésem, hogy a

jogtörténetírás nem épülhet kizárólag jogtörténeti szempontú kérdésekre és válaszokra, nem ragadhat e szűk keretek között, még ha ez a módszertisztaságot meg is bontja. Nem szabad szem elől téveszteni rész-egész, mikro- és makrokontextus viszonyát, jelen esetben ti. konkrétan azt, hogy a jogtörténet-tudomány az általános történettudományból sarjadt, és bár az elmúlt nagyjából másfél évszázad során önálló sajátosságokkal bír, gyakorlatilag zárt rendszerre, diszciplínává formálódott, mégsem nélkülözheti azt az általános történeti tudásanyagot, amely „határain” kívül halmozódott fel és amely folyamatosan, lényegesen dinamikusabban bővül és változik, mint a jogtörténeti kánonok. Előadásomban elméleti érvekkel és gyakorlati, kutatási tapasztalatokkal kívánom illusztrálni álláspontomat az általam (tudományos munkáimban) képviselt - és saját elnevezésem szerint - közvetítő jogtörténetírás létjogosultsága és szükségessége kapcsán.

Göblyös Krisztina (VI. Angol nyelv és kultúra tanára-Történelem és állampolgári ismeretek tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A homoszexualitás üldözése a Németország által megszállt területeken a második világháború idején

Témavezető: Dr. Prepuk Anikó

Előadásomban a homoszexuális emberek üldözését vizsgálom a második világháború alatt, a Németország által megszállt országokban. Mindemellett célom ismertetni a különböző történészi álláspontokat, amelyek az üldözés mértékét és annak szisztematikus jellegét vitatják.

Kocsis Viktória (IV. Biológiatestár-Latin nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Etymologiae: A középkori világ tudásának tükrére

Témavezető: Kovács István

Előadásomban Isidorus sevillai érsek „Etymologiae” című enciklopédikus művét mutatom be, különös tekintettel az állatokkal kapcsolatos részekre. A 7. században íródott mű az antik tudás összegzésére és továbbadására törekszik, különös figyelmet fordítva a szavak eredetére és jelentésére. Az állatokról szóló fejezetek nemcsak természettudományos leírásokat tartalmaznak, hanem szimbolikus értelmezéseket is, amelyek a középkori gondolkodásban gyökereznek. Az előadás bemutatja, hogyan váltak az állatok a tudományos ismeretek hordozóivá, ugyanakkor erkölcsi példázatokként is szolgáltak, és hogyan hatott Isidorus műve a középkori „bestiarum” irodalomra.

9:45 Földrajztudományi és Közgazdaságtudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Pénzes János – Dr. Lakatos Artur Lóránd

Kövesdi Róbert (II. Geográfus MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Regionális repülőterek versenyének vizsgálata a Debrecen, Nagyvárad, Kassa repülőterek példáján

Témavezető: Dr. Kozma Gábor

Kutatásom témájának Debrecen, Nagyvárad Kassa repülőterek összehasonlítását választottam, infrastrukturális, szolgáltatási és forgalmi szempontokból. Korábbi kutatásom a Debrecen Nemzetközi Repülőtér és a koronavírus-járvány okozta forgalmi változok vizsgálatára irányult, ennek folytatásaként készítem jelen kutatásom. Célom ezzel a kutatással, hogy bemutassak 3 hasonló kategóriájú repülőteret, amelyek Debrecen és környezetében találhatóak és eltérő fejlődési pályán haladnak. Mivel fontos szereplője egy település fejlődésében a repülőterek, ezért a téma aktualitása kiemelt és mivel, ilyen dokumentum még

nem született, ezért hiánypótló is. A dolgozat első részében egy rövid szakirodalmi és repülőtér történeti áttekintést tartalmaz, majd ezután saját terepi felmérés alapján hasonlítom össze a légikikötőket infrastrukturális és szolgáltatási szempontból. A következő egységben saját adatgyűjtés keretében a repülőterek forgalmi viszonyait mutatom be és hasonlítom össze egymással. És végül pedig egy jegyár összehasonlítással egészítem ki az adatgyűjtési kört. A dolgozat legvégén egy végső összefoglalást teszek. Ezzel a kutatással átfogó képet kapunk Debrecen, Nagyvárad és Kassa repülőterekről és eltérő dinamikájú fejlődésükről, a hiánypótló dokumentum nemcsak a tudományos téren hasznos, hanem gazdasági és társadalmi szervezetek számára is sok információt tartalmaz.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-1 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Kovács Lilla (II. Geoinformatika MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Erdőterületek fafaj alapú osztályozása hiperspektrális műholdfelvétellel felhasználásával

Témavezető: Dr. Abriha Dávid

Kutatásomban erdővel borított területek leggyakrabban előforduló fafajainak térképezését végeztem el modern térinformatikai adatok és módszerek segítségével. Ennek során egy 2021 nyarán készült hiperspektrális műholdfelvétellel (PRISMA) dolgoztam. Az elemzéseket megelőzően szükség volt az adatok előfeldolgozására, melynek során a térbeli felbontás javítása érdekében a Gram-Schmidt féle pansharpening eljárást alkalmaztam, majd főkomponens analízist végeztem a multikollinearitás és a változók számának csökkentése végett. A vizsgálatot 3, majd 5 kategóriával végeztem el, ML és SVM osztályozó algoritmusok alkalmazásával. 3 osztály esetében a pontosságvizsgálat egyenletes és jó eredményeket mutatott, 75 % fölötti általános pontossággal. 5 osztály esetében, a kisebb tanítóterületekkel és nagyobb kategórián belüli eltérésekkel rendelkező ritkább csoportok nehezebben voltak azonosíthatóak. A legjobb eredményeket a nagy területen, jó homogenitással előforduló akác és erdeifenyő mutattak.

Veres Dávid-Gábor (II. Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje MA, Partiumi Keresztény Egyetem, Fényes Elek Műhely): Egy határfolyó és percepciói. A Duna stratégiai jelentősége és ennek érzékelése a nagyváradi egyetemi hallgatók körében

Témavezető: Dr. Lakatos Artur-Lóránd

A Duna Európa kulturális szempontból talán legjelentősebb folyója, mely különböző nemzeti kultúrák egész sorát köti össze. Tíz országon folyik keresztül, ezek közül ötnek tengeri kikötője is van, és több helyen a természetes határ szerepét is betölti. Fontos közlekedési, természetgazdasági és kereskedelmi szerepkörrel rendelkezik, éppen ezért nem meglepő, hogy az EU stratégiáiban is kiemelkedő szerepet játszik. Ezt illusztrálja az éves periodicitással megjelentetett „List of Danube Strategy Flagships” kiadvány is. Az EUSDR (az Európai Unió Regionális Stratégiája) részeként működő Danube Strategy Flagships projektek és folyamatok célja a Duna menti területek gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítése, és ennek során kiemelt figyelmet fordítanak az információ terjesztésére és az ezzel kapcsolatos oktatási folyamatokra is. Ugyanakkor e téren még legalább évtizedekig sok tennivaló akad. Kérdőíves kutatásunk során feltérképeztük a nagyváradi egyetemi hallgatók tudásának szintjét a Duna jelentőségére vonatkozóan. E felmérés eredményeit elemezzük és értelmezzük, felvázolva egy, a Bringing the Danube Region into Classrooms: Promoting Cooperation of Schools and Teachers keretén belül megvalósítható pályázati lehetőség első lépéseit is.

Papp Melitta (II. Geoinformatika MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Képosztályozás és változásvizsgálat városi objektumok esetében

Témavezető: Dr. Abriha Dávid

Az elmúlt évtizedekben a különböző, távérzékeléshez kötődő alkalmazások egyre szélesebb körben terjedtek el. Munkám során tetőfedő anyagok változását vizsgáltam és osztályozásokat végeztem. A mintaterületem Debrecen keleti részén található. A kutatás során két műholdfelvételt (WorldView-2 és WorldView-3), illetve egy légi hiperspektrális (2013) felvételt használtam. A képosztályozást Support Vector Machine és Random Forest algoritmussal végeztem el, Python környezetben. Az így kapott eredményeken pontosságellenőrzést végeztem, melynek során általános pontosságot és F1-értéket számoltam. Az osztályozásoknál a legjobb eredményt a szürke azbeszt tetőknél kaptam. A változás vizsgálat során kiderült, hogy bár a szürke azbeszt tetők száma csökkent a vizsgált időszakban, a különböző bitumennel befedett tetők száma nőtt. A szürke azbeszt tetők 40%-a csupán egy bitumenes fedőréteget kapott, amivel a probléma nem szűnt meg.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-4 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Balla János (II. PhD, Innováció Menedzsment Doktori Iskola, Partiumi Keresztény Egyetem, Fényes Elek Műhely): Klímaváltozás és a szakosodott árutőzsdei árfolyamok volatilitása - PRISMA elemzés

Témavezető: Prof. Dr. Fogarasi József

Az elmúlt évtizedekben a klímaváltozás egyre gyakrabban vezet hőséghez, szárazsághoz, villámárvízhez, extrém időjárási körülményekhez, ami növeli a gazdasági tevékenységeket érintő kockázati és fenyegetettségi kitettséget. Ezek hatással vannak árutőzsdei kereskedelemre is, ezen belül különösen az energia-tőzsdékre és -piacokra. A szélsőséges időjárás közvetlenül kihat az energia iránti keresletre, valamint az energiaellátó-rendszerekre. A dolgozat célja szisztematikus szakirodalom feldolgozással elemezni az éghajlatváltozás és árutőzsdei árfolyamok kapcsolatát, a kereskedési modellek és algoritmusok alkalmazkodását és teljesítményét. A szisztematikus szakirodalmi keresés és elemzés elvégzésekor a standardizált PRISMA módszertant követve megállapítható, hogy a vizsgált témakör szakirodalma a kockázat és az elemzett eszköz típusa, valamint az alkalmazott módszertan szerint csoportosítható; az éghajlatváltozás hatással lehet a hitelezési, a kockázattávallalási, a működési és a piaci kockázatokra.

Botos Ákos (II. Pénzügy MA, Partiumi Keresztény Egyetem, Fényes Elek Műhely) - Balla János (II. Pénzügy MA, Partiumi Keresztény Egyetem, Fényes Elek Műhely): Devizaárfolyam és pénzkínálat kapcsolata 2008-2023 között Romániában

Témavezető: Prof. Dr. Fogarasi József

Sok ország célkitűzéseinek egyike a stabil gazdasági növekedés elérése, aminek érdekében számos olyan kutatás született, melyek a különböző makroökonómiai összefüggéseket vizsgálják, választ keresve például az árfolyam és pénzkínálat közötti kapcsolatra, illetve annak erősségére. Kutatásom célja megfigyelni a devizaárfolyam és pénzkínálat közötti kapcsolatot Romániában, amihez az euró árfolyamának havi lebontású adatait használok fel, a pénzkínálatot pedig az M1 pénzzaggregátummal mérem. A vizsgálat részét képezi a változók leíró statisztikájának, a többváltozós lineáris regresszió elkészítése, és egyéb tesztek elvégzése, melyek a devizaárfolyam és pénzkínálat közötti kapcsolat bizonyítását fogják szolgálni.

9:45 Neveléstudományi, Szociológia és Pszichológia szekció

Levezető elnök: Demeter-Karászi Zsuzsanna – Enterszné Kocsis Zsófia

Papp Hunor (I. Neveléstudomány PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Virtuális Valóság és Mesterséges Intelligencia az oktatási lehetőségei (szisztematikus irodalomelemzés)

Témavezető: Dr. Ceglédi Tímea

A kutatás célja, hogy feltárja a VR és AI technológiák oktatási integrációjának hatását, nemzetközi szisztematikus irodalomelemzés segítségével. A kutatás célja nem csupán a technológiák oktatásban történő hasznosításának lehetőségeit vizsgálni, hanem azt is, hogy miként befolyásolják a pedagógiai attitűdöket a VR és AI alkalmazásai. Emellett az elemzés célja feltárni a nemzetközi szakirodalomban az VR és AI közös tantermi használatának tapasztalatait, kialakult jógyakorlatait.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-3 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Szilágyi Beatrix (VI. Biológiateanár-Kémiateanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium) - Ecsedi Zoárd (VI. Kémiateanár-Matematikatanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Tanárjelöltek attitűdjeinek mérése a társasjáték-pedagógiához és egy saját fejlesztésű játék teszteléséhez

Témavezető: Enterszné Kocsis Zsófia

A most iskolapadban ülő tanulók motivációja és tanuláshoz való hozzáállása megváltozott, sokkal nehezebb felkelteni és fenntartani a kíváncsiságukat. A hagyományos módszerek és munkaformák nem hozzák a várt sikereket, a 21. századi oktatásnak új, innovatív lehetőség felé érdemes fordulnia, hogy a felmerülő kihívásokra reagáljon. Egy jó megoldás lehet a társasjáték-pedagógia használata is. A Chem on! Mi a reakciód? nevű, saját fejlesztésű társasjáték nyolcadikos diákok és szaktanáraik általi tesztelése jelenleg is folyamatban van, de mellette a leendő pedagógusok véleményére is fókuszálunk. Szeretnénk felmérni a tanárjelöltek véleményét, ismereteit és attitűdjeit a társasjáték-pedagógiáról, s arról, hogy a felsőoktatási képzésük során milyen mértékben tanulhatnak az új oktatási módszerekről. A kutatás során kérdőívet és félig strukturált interjúkat használunk. A társasjátékok tanórán való alkalmazása mintaként szolgálhat a pedagógusképzésben részt vevő hallgatók számára, hogy a saját munkájuk során is alkalmazkodni tudjanak a fiatal generáció igényeihez és a modern tanulási környezet biztosításához.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Janecskó Liliána Lenke (VI. Biológiateanár-Kémiateanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Minden szentnek maga felé nyúlik a keze"- általános iskolai és technikumi tanárok véleménye a komplex természettudományos oktatásról

Témavezető: Dr. Chrappán Magdolna

Kutatásunk célja felmérni a legalább egy reál szakkal rendelkező tanárok nyitottságát a természettudomány komplex oktatása iránt. Kutatásunk során 42 komplex természettudományt oktató pedagógussal készítettem mélyinterjút. Közülük 18 pedagógus általános iskolában, míg 24 középiskolában (10 fő gimnáziumban és 14 fő szakképzésben) tanított komplex természettudományos tantárgyat. A mélyinterjúk elemzése Atlas. ti 7 programmal valósult meg. Az elemzések alapján az intézmény típusa meghatározó a komplex

tantárgy tanítása iránti attitűd kialakításában. Míg az általános iskolában tanító tanárok (18 fő) 100%-a, addig a technikumban oktatók mindössze 29%-a (4 fő) volt nyitott a tantárgy tanítása iránt.

Kalmár Eszter (I. Pszichológia MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Hogy bánunk a "rossz magaviseletű" gyerekekkel?

Témavezető: Dr. Pataky Nóra

A kutatómunkám során az volt a kérdésem, hogy az atipikus viselkedésű (az atipikus viselkedés során az externalizálás, rideg/értékelt vonások, malevolens kreativitás problémaköreit értettem) tinédzser- és serdülőkorban megjelenő externalizáló vagy internalizáló viselkedés vált-e ki jobban megbélyegzést a társakból, és a környezetükben élőkből, illetve ha van különbség a kiváltott stigmatizáció között, akkor az milyen mértékű. Emellett a hipotéziseim között megjelent olyan irányú kérdés, amellyel a fentebb említett csoportoknál megjelenő rideg- érzéketlen vonások megjelenését vizsgáltam. A másik jelenség amelyre kíváncsi vagyok az a malevolens kreativitás. Ahogyan a rideg/érzéketlen vonások során, ennél a viselkedéses problémánál is azokra a tényezőkre helyeztem a hangsúlyt, amelyek azt mutatták, hogy felfedezhető valamilyen kapcsolat a rosszindulatú kreativitásra hajlamos tinédzserek és az őket érintő stigmatizáció között. Illetve a két jelenség kapcsán azt is figyelemmel kísértem, hogy inkább az externalizáló vagy az internalizáló serdülők körében jelentek meg magasabb pontszámmal ezek a jelenségek. Ennek vizsgálatára egy rövid demográfiai kérdőívet követően, a CBCL, ICU, MCBS és DISC-12 kérdőíveket használtam. Munkám során Debrecen területén található nevelési-oktatási intézményekben és a Hajdú Bihar-Vármegyei javítóintézetben bentlakó tinédzser- és serdülőkorúakkal vettem fel az előbb említett kérdőívsomagot.

Ackermann Tamás (II. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem): Digitális egyenlőtlenségek

Témavezető: Dr. Szarvák Tibor

Az elmúlt évtizedek információs és kommunikációs technológiai fejlődése rendkívül gyors ütemben zajlott, így kevés lehetőség adódott a társadalmi-térbeli átalakulások mélyreható vizsgálatára. A jelen előadás célja, hogy feltérképezze a kistélepeleéseken élők információszerzési szokásait, különös figyelmet fordítva az információs társadalom által generált életmódbeli változások kettős természetére, amelyek egyszerre jelentenek kényszert és lehetőséget. A kutatás kiemelten kezeli a digitális egyenlőtlenségek problémakörét, amely nemcsak a hozzáférés, hanem a használat és a digitális tudás terjesztésének különbségeit is magában foglalja. A digitális szakadék fogalma és annak társadalmi következményei kulcsfontosságúak a kutatás számára, különböző társadalmi-gazdasági csoportokat és azok információs csatornákhöz való hozzáférését vizsgálva. Az előadás célja továbbá, hogy rávilágítson arra, vajon az információbirtoklás és használati tudás elősegítheti-e a társadalmi mobilitást.

Vaszi Emőke (III. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem): A tanítók tapasztalatai az iskolai bántalmazásról

Témavezető: Dr. Rácz Andrea

A jelen kutatás során azt vizsgálom, hogy a térségbeli (Csíkszereda és a környékbéli falvak) tanintézményében tanító pedagógusok hogyan vélekednek és milyen tapasztalatokkal rendelkeznek az iskolai bántalmazással kapcsolatosan. A kutatás eszközeként félig strukturált interjút választottam. Az elkészült interjúk szövegtörzseiből kivonatolt kijelentéseket két témakörre tagoltam: (1) a bántalmazás előfordulására vonatkozó kijelentések elemzése és (2) a bántalmazás megjelenési formáira (szociális, verbális és fizikai) vonatkozó kijelentések elemzése.

Szverle Szandra (II. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem): A korai iskolaelhagyás okainak feltérképezése - egy kérdőíves adatfelvétel bemutatása

Témavezető: Dr. Szarvák Tibor

A korai iskolaelhagyás egy összetett és multidimenzionális jelenség, amely a legtöbb oktatási rendszert érinti. Mazrekaj & De Witte (2020) szerint az iskolaelhagyás különböző nemkívánatos társadalmi következményekkel jár, emiatt szükséges megvizsgálni az iskolaelhagyás okait. A kutatás célja éppen ez volt, hogy feltárja azokat az okokat, amelyek a iskolaelhagyásban szerepet játszottak. A kérdőívet N=623 résztvevő töltötte ki. Az kérdőív reliabilitása jó (Cronbach-alfa= 0,796). Eredményeink azt is feltárták, hogy erős korreláció ($r = 0,778^{**}$) áll fenn a tanárokkal való pozitív kapcsolat és az iskolához való kötődés között. Erős kapcsolatot találtunk a kortárshatás és az iskolai teljesítmény között is ($r = 0,640^{**}$). Végül a korai munkavállalás, a családi pénzügyi teher csökkentése és a gyenge iskolai teljesítmény mérsékelten erős korrelációt mutattak ($r = 0,542^{**}$), ami azt sugallja, hogy a fiatalok, akik igyekeznek helyreállítani családjuk pénzügyi biztonságát illetően.

Kovács Fruzsina (III. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Hanyatlás vagy megújulás? Kísérletek a jóléti modell fenntartására a konzervatív országokban

Témavezető: Simonné Prof. Dr. Csoba Judit

A jelenleg ismert kutatások alapján a leginkább sürgető, a jóléti államokat érintő kihívásként a demográfiai változásokat, a globalizáció fejlődését és a neoliberális ideológia terjedését azonosíthatjuk. Az egyes jóléti modellek más és más módon tudnak és kívánnak megküzdeni a felmerülő változásokkal, ezen belül a konzervatív modell képviselői, jóléti receptként főként a migrációs politikára és az ahhoz kapcsolódó szociális befektetésre építenek. Kérdés viszont, hogy ez a gazdaság és jóléti politika, milyen hatással van az egyes nemzetállamok belpolitikai működésére, és a választók pártpolitikai preferenciáira.

Molnár Orsolya (III. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem): Szülői mediáció a változó családban

Témavezető: Dr. Huszti Éva

A digitalizáció gyorsan elterjedt a mindennapokban, és jelentősen átalakította a társadalmat, beleértve a családok működését is. Az IKT eszközök meghatározóvá váltak a hétköznapi életben, átalakítva a médiafogyasztást és a tér-idő kereteket. Ennek következményeként a szülőknek kettős kihívással kell szembenéznük: saját digitális kompetenciáik fejlesztése mellett a gyermekeik eszközhasználatát is figyelemmel kell kísérniük, ami új szabályozási módszerek alkalmazását teszi szükségessé a nevelési folyamatban. A modern családokban megváltozik a struktúra, valamint a hagyományos funkciókban is lényeges módosulások mennek végbe, egyre inkább az egyéni életút válik hangsúlyossá. Előadásomban a modern családok jellegzetességeit fogom tárgyalni, melyet összefüggésbe hozok a digitális eszközök okozta változásokkal, illetve az előkutatások eredményei mentén bemutatom egy székelyföldi település szülői mediációs gyakorlatainak megnyilvánulásait.

13:30 Angol irodalomtudományi és kultúratudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Mathey Éva

Czirják Zsófia (II. Anglisztika MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): British Imperial Propaganda at the Turn of the Century - Focus on Political Figures and Education

Témavezető: Dr. Borus György

A kutatásomnak egy olyan szakaszát igyekszem majd prezentálni, amely bemutatja a politika, a politikai figurák és oktatás kapcsolatát. Jónéhány viktoriánus korabeli női egyesület és/vagy nő, illetve Cecil Rhodes nagy szerepet játszottak abban, hogy az oktatás milyen irányban fejlődött, ezzel befolyásolva a gyermekek nevelését és a felnővekvő generációk kapcsolatát az Angol-Birodalommal. Ez talán arra enged következtetni, hogy sok gyermekben és fiatalban igyekeztek a nacionalizmus, illetve a Birodalom fontosságát erősíteni.

Porcsin Sára Viktória (III. Anglisztika BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A Holistic Analysis of Dark Academia as a Genre

Témavezető: Dr. Lénárt-Muszka Zsuzsanna

The dark academia phenomenon took the internet by storm. From its emergence on social media around 2015 it has enjoyed not just unwavering but increasing popularity. What started as a trend in aesthetics slowly took hold in another sphere: literature. The rising academic interest in dark academia, both as a sociocultural and a literary phenomenon, is palpable with essay collections and entire journal issues being dedicated to the subject. Dark academia's roots in literature are traced back to one novel in particular, Donna Tartt's *The Secret History*, published in 1992—the story of a group of university students who commit murder and get away with it. Tartt's work was considered only as a murder mystery campus novel, until social media labelled it dark academia. A new generation of writers took Tartt's book and the aesthetic principles outlined on social media as the basis for their novels and thus created and shaped a new genre of literature: dark academia. In my paper I intend to contrast dark academia as a literary genre with other literary genres it draws upon to highlight its defining characteristics and investigate the ways it subverts, re-writes and re-uses literary traditions in order to produce works that, as I shall argue, reflect the current anxieties of students in academia.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-1 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Szakács Tibor Dominik (V. Angol nyelv és kultúra tanára-Történelem és állampolgári ismeretek tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Few tales are told of Hades..." Mythological narrative and storytelling in Supergiant's Hades game series

Témavezető: Dr. Orosz-Réti Zsófia

Storytelling is an essential aspect of human nature, evolving from written and graphic narratives to all areas of popular culture. Recently, there has been a resurgence of epic and mythological retellings, with Netflix's *Kaos* and *Twilight of the Gods* becoming popular among subscribers. Moreover, video games have emerged as powerful storytelling devices, creating new opportunities. Video games have become storytelling devices in their own right, which opens up a lot of opportunities. *Supergiant's Hades* series is the best example of this. The first *Hades* instalment won the Hugo Award in 2021, an award which only goes to the best (literary) works in science fiction and fantasy. While the video game category was only

for 2021, it is undeniable that there is something about it. In my presentation, I approach the Hades games from a narratology standpoint and elaborate on how the game incorporates and uses Greek mythological characters and elements as storytelling devices.

Urbán Éva (I. Észak-amerikai irodalom és kultúra PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Narratives of Control: Literature and Assimilation in Indigenous Historical Fiction

Témavezető: Dr. Szathmári Judit

In the 1870s a group of Native Americans from several tribes were sentenced to prison and they were transported to the Fort Marion “prison island” in Florida. The inmates were “civilized” by military training, learning English, and converting to Christianity. These events are depicted in Tommy Orange’s *Wandering Stars* (2024) through the perspective of two fictitious characters, Jude Star and Victor Bear Shield. Among several other canonized texts, the Bible, *Adventures of Huckleberry Finn*, and *Frankenstein* all play an important role in their education. Intertextuality in Orange’s book is crucial; the referenced books not only serve educational purposes, but they also represent how the colonizers try to force American values and beliefs on the prisoners and symbolize the identity struggles of the characters. For example, Jude learns to read from the Bible, and chooses his new name based on his favorite verses. Victor can relate to the Creature in Mary Shelley’s novel, since its creation is similar to the process of forced assimilation. My presentation aims to explore intertextuality’s functions through the close reading of Orange’s novel.

Törzsök Réka (II. Anglisztika MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Seduction and Survival: Julia’s Femme Fatale Identity in Sandra Newman’s *Julia*

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

Sandra Newman’s 2023 novel *Julia* takes a new, gender-oriented approach to Orwell’s dystopian classic *1984* (1949), rewriting the story from the perspective of Winston Smith’s love interest, Julia. The premise of my argument is that as the main characters of their respective novels, Winston and Julia are key figures for the depiction of masculinity and femininity in the world created by Orwell. My presentation explores how Julia, like Winston, falls under O’Brien’s influence. In her case, however, her body is an instrument of manipulation, as a result of which she is transformed into a femme fatale figure. Her changing attitude and increasing reluctance to take on this role adds new layers to the portrayal of her sexuality, the latter inseparable from the novel’s portrayal of the body–mind dichotomy and its treatment of ethics, intersubjectivity and survival.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

13:30 Matematika, Informatika és Műszaki tudományok szekció

Levezető elnökök: Dr. Remete László – Dr. Oláh Márk

Batta Gergő Péter (II. Matematika PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Co-prime gráfok címkézése

Témavezető: Prof. Dr. Hajdu Lajos

Co-prime gráf alatt olyan véges G gráfot értünk, amelyben a csúcsok halmaza a pozitív egész számok egy részhalmaza, és két csúcsot pontosan akkor kötünk össze éllel, ha azok legnagyobb közös osztója 1. Kérdésként adódhat, hogy rögzített k esetén, mely az a legkisebb

n szám, hogy $\{1, \dots, n\}$ által indukált co-prime gráf tartalmazza az összes k csúcsú gráfot részgráfjaként? Előadásom során ezen értékek korlátaira tett vizsgálatok eredményeit mutatom be, illetve kifejtem a legnehezebben reprezentálható gráf kérdéskörét is. Ezen felül bemutatom a kis k értékekre kapott numerikus számítási eredményinket.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-3 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Hajdó Hanna (II. Matematika BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Ízelítő a Lie algebrák világából

Témavezető: Dr. Figula Ágota

A kutatási témám a metrikus Lie algebrák totálisan geodetikus részalgebráinak vizsgálata. A metrikus Lie algebrák lehetővé teszik geometriai problémák algebrai úton való megoldását, illetve azok kisebb dimenzióban történő vizsgálatát. Ahogyan például a Föld felszínén 2-dimenziós atlasz segítségével tájékozódunk. A totálisan geodetikus részalgebrák jelentőségét az adja, hogy sokaságok (pl. gömb, tórusz) fóliázását (lefedését) adják meg. Nagy Péter és Homolya Szilvia a legfeljebb 6-dimenziós, 2-lépcsős nilpotens, metrikus Lie algebrák síkszerű totálisan geodetikus részalgebráit osztályozta. Kutatásomban az ő munkájukat folytatom a nem síkszerű totálisan geodetikus részalgebrák megtalálásával. A Hatvani István Szakkollégium Tudományos Hallgatói Konferenciáján ismertetném a probléma motivációját, illetve az általam megtalált, nem síkszerű totálisan geodetikus részalgebrákból tervezek párat bemutatni, továbbá a kereséshez használt módszert is elmagyaráznám egy egyszerűbb példán keresztül.

Wolff Herbert Peter (III. Matematika BSc, Debreceni Egyetem): A q-kombinatorika alapjai

Témavezető: Dr. Nyul Gábor

A középiskolában megismert faktoriálisoknak és binomiális együtthatóknak létezik az úgynevezett q -változata. Ezek már nem számok, hanem olyan egész együtthatós polinomok, melyek együtthatóinak kombinatorikus jelentést lehet adni az inverziószám és az őrnagy-index segítségével is. Az előadásban a q -kombinatorikának ilyen vonatkozású alapjait mutatjuk be példákkal illusztrálva, röviden szót ejtve arról is, hogy milyen módon próbáljuk ezeket más kombinatorikus számok q -változatainak bevezetésére felhasználni.

Birkés László (IV. Informatikatanár-Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): TinkerCAD Codeblocks lehetőségeinek feltérképezése

Témavezető: Dr. Papp ildikó

Előadásomban egy gyakorlatorientált 3D modellezési kutatást mutatok be, amely során kiemelten foglalkozom a TinkerCAD Codeblocks alkalmazással. Ez a szoftver különösen megragadta figyelmemet, mivel lehetőséget biztosít kreatív, interaktív munkára a 3D modellezés terén. A TinkerCAD Codeblocks három alapvető funkció köré szerveződik. Az első a tervezői felület, amely lehetőséget nyújt előre elkészített sablonelemek kiválasztására és formázására. Ezeket kombinálva összetettebb modelleket hozhatunk létre, melyeket egyszerűen elmenthetünk, majd egy másik szoftverben előkészíthetünk 3D nyomtatásra. Második fontos funkciója a kódblokkokkal történő modellezés, amely programozási ismereteket igényel. Harmadik funkcióként az áramkörök tervezése említendő, ahol egy hasonló felületen, mint az Arduino-programozás, elektronikai áramköröket hozhatunk létre. Ezt a funkciót az Autodesk integráció tette elérhetővé a TinkerCAD platformján. Eddigi munkáim között szerepel egy dobókockatorony, amely társasjátékok során biztosítja a kockák biztonságos használatát. Továbbá egy pörgettyű megalkotása is része volt a projektjeimnek,

amely három, kódblokkokkal készült, forgó gyűrűből állt össze. Harmadik projektként egy kis hajó tervezését végeztem, ahol a kódblokkokat és a manuális tervezést kombináltam a funkcionális és esztétikai elemek kidolgozásához. Ezen projektek és tapasztalatok alapján szeretném bemutatni a TinkerCAD Codeblocks által kínált lehetőségeket és a gyakorlati 3D modellezés lehetőségeit az előadás során.

Elek Donát Levente (IV. Mechatronikai mérnöki BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Mobil robot autonóm navigáció

Témavezető: Dr. Almusawi Husam Abdulkareem

A bemutatásra kerülő projekt célja egy olyan autonóm navigációs módszer fejlesztése és megvalósítása, amely képes ismeretlen munkaterületen, statikus és dinamikus akadályok között ütközés nélkül elérni a megadott célkoordinátákat. A szakirodalmi megközelítésekhez képest kiemelendők a csapdahelyzetek elkerülése és a mozgó akadályok prediktív módon történő elkerülésének beépítésére létrehozott módszerek. Bemutatom továbbá, hogy az analitikus matematikai eljárások miként járultak hozzá az algoritmus adatfeldolgozási hatékonyság növeléséhez és az erőforrás igényeinek csökkentéséhez.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-24-1 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

* * *

Köszönjük
a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottságának
támogatását

**DEBRECENI
EGYETEM**

**Hatvani István
Szakkollégium**

Debreceni Egyetem

Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégium
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4002 Debrecen Pf. 400.

www.hatvaniszakoli.hu

hatvani@unideb.hu